

talt et kortere varsel for agenturgiveren, skal varsløst forlænges.

Efter *stk. 4* skal opsigelse, hvis ikke andet er aftalt, ske til udgangen af en kalendermåned. En aftale løber således altid til udgangen af en måned, uanset på hvilket tidspunkt i måneden, der er sket opsigelse.

Til § 23

Bestemmelsen, der gennemfører direktivets artikel 14, finder anvendelse på tidsbestemte aftaler, der videreføres efter den aftaleperiodes udløb, hvad enten dette sker stiltiende eller efter aftale.

I disse tilfælde foreslås det, at reglerne i § 22 om opsigelsesvarsler skal finde anvendelse.

I betænkningen anførte arbejdsgruppen, at formålet med bestemmelsen bl.a. er at sikre mod omgåelse af opsigelsesreglerne ved, at der indgås en række tidsbestemte agenturaftaler efter hinanden.

På baggrund heraf fandt arbejdsgruppen, at bestemmelsen i direktivets artikel 14 måtte forstås således, at aftale om tidsbegrænset forlængelse af en tidsbegrænset aftale er udelukket.

På denne baggrund havde arbejdsgruppen i sit lovudkast foreslået indsat en bestemmelse om, at § 23 skulle være ufravigelig.

Justitsministeriet har imidlertid ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at medtage en sådan bestemmelse i lovforslaget.

Der lægges i denne forbindelse navnlig vægt på, at bestemmelsen efter direktivet ikke er gjort ufravigelig. Endvidere er det Justitsministeriets opfattelse, at domstolene formentlig i en konkret situation ud fra almindelige omgængelses- og rimelighedsprincipper vil statuere, at en tidsbestemt aftale, som gentagne gange er blevet forlænget, må anses for ændret til en tidsubestemt aftale med de konsekvenser, som følger af lovforslaget.

Spørgsmålet om, hvorvidt der i øvrigt er tale om videreførelse af aftalen, må bero på en konkret vurdering, jf. herved det af arbejdsgruppen anførte i betænkningen s. 109.

I 2. pkt. fastsættes det, at ved beregningen af opsigelsesvarsler i medfør af § 22 skal den tidsbestemte aftaleperiode medregnes. Dette er en gennemførelse af direktivets artikel 15, stk. 6.

Til § 24

Den foreslåede bestemmelse giver hver af parterne mulighed for at hæve aftalen, dvs. bringe aftalen til ophør, uden at overholde det gældende opsigelsesvarsel, hvis den anden part i væsentlig grad har undladt at opfylde sine forpligtelser efter aftalen eller loven. Det er ikke en betingelse for ophævelse, at den

anden parts undladelse kan tilregnes denne som forsætlig eller uagtsom, eller at den ophævende part lider noget økonomisk tab, men hvis disse to betingelser er opfyldt, vil den part, der ophæver aftalen, også kunne kræve erstatning, jf. herved lovforslagets § 6.

Der henvises til de i betænkningen s. 111 ff nævnte eksempler på misligholdelse.

Arbejdsgruppen har endvidere i betænkningen s. 112 ff behandlet spørgsmålet, om der i lighed med ordningen i kommissionslovens § 50, stk. 1, og § 51, stk. 1, bør være adgang til erstatningsfri ophævelse af agenturaftalen, når der foreligger andre særlige omstændigheder, der ikke har karakter af væsentlig misligholdelse. Arbejdsgruppen konkluderer, at der ikke synes at være noget væsentligt behov for en sådan regel. Justitsministeriet kan tilslutte sig denne opfattelse.

Til § 25

Den foreslåede bestemmelse om godtgørelse i forbindelse med agenturaftalens ophør er ny i forhold til gældende ret. Kommissionsloven indeholder ingen regler herom, og der eksisterer ingen almindelig kutymer for, at der ydes en sådan godtgørelse. Det er dog i de senere år blevet mere almindeligt, at godtgørelse ydes også uden særskilt aftale herom.

Direktivet giver medlemsstaterne mulighed for at vælge, om compensation for den værdi, som agenten har tilført agenturgiveren ved oparbejdelse eller udvidelse af kundekredsen, skal gives som godtgørelse eller som skadeserstatning. Arbejdsgruppen foretrak i sit lovudkast at benytte godtgørelsesmodellen (direktivets artikel 17, stk. 2), og lovforslagets § 25 er identisk med arbejdsgruppens udkast.

Betaling af godtgørelse hindrer ikke, at agenten kan kræve erstatning, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, f.eks. i tilfælde, hvor agenturgiveren uberettiget ophæver aftalen uden overholdelse af det gældende opsigelsesvarsel. I så fald kan der blive tale om både erstatning efter forslaget § 6 og godtgørelse i medfør af § 25.

Sondringen mellem godtgørelse og erstatning kan endvidere få betydning i bl.a. skattemæssig henseende, jf. herved det anførte i betænkningen s. 119 ff.

Agenten har som udgangspunkt krav på godtgørelse, når de i *stk. 1* anførte betingelser er opfyldt. Størrelsen af godtgørelsen afhænger af, i hvilket omfang betingelserne er opfyldt, jf. også bemærkningerne til forslaget § 26. Endvidere er der i den foreslåede § 27 anført ophørsgrunde, der ikke berettiger til godtgørelse.

Efter *nr. 1* er det en betingelse, at agenten har skaffet agenturgiveren nye kunder eller en betydelig udvi-